Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) judecător Brăgaru Alina
Dosarul nr. 2a-2343/25 (2-24015722-02-2a-02072025)

D E C I Z I E

24 septembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Arhip Valeriu
Judecătorii: Corlăteanu Diana și Ghedrovici Nicolae
Grefier: Goncear Violeta

examinând în şedinţă de judecată publică, cererea de apel declarată de Bunciuc Ala împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 decembrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bunciuc Ala împotriva S.A. „Banca de Finanțe și Comerț”, intervenient accesoriu Bujor Aurelia cu privire la declarare nulității contractului de fidejusiune și declarației de fidejusiune cît și încasarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei:

La 08 februarie 2024, Bunciuc Ala a depus cerere de chemare în judecată împotriva „Băncii de Finanțe și Comerț” SA, intervenient accesoriu Bujor Aurelia solicitând declararea nulității contractului de fidejusiune nr.2 semnat la 23.01.2020 între „Banca de Finanțe și Comerț” SA în calitate de creditor și Bunciuc Ala în calitate de fidejusor consumator, declararea nulității declarației fidejusorului nr.2 semnată la 23.01.2020 de către Bunciuc ala în calitate de fidejusor consumator în folosul „Banca de Finanțe și Comerț” SA în calitate de creditor și să fie încasat din contul pîrîtului toate cheltuielile de judecată.

În motivarea cererii înaintate a indicat că, la 24 ianuarie 2022 „Banca de Finanțe și Comerț” SA a recepționat declarația din 20 ianuarie 2022/003 de revocare a semnăturii Alei Bunciuc de pe oferta de fidejusiune și contractul de fidejusiune în raport cu „Banca de Finanțe și Comerț” SA și Bujor Aurelia (debitor). În această declarație, printre altele s-a menționat că: „... cu referire la esența relațiilor de fidejusiune, stabilite la 23.01.2020 între „Banca de Finanțe și Comerț” SA (creditor) și Bunciuc Ala (debitor), alături de Bunciuc Stanislav

(fidejusor consumator), întru garantarea obligațiilor lui Bujor Aurelia (debitor), fără explicații minuțioase și un pic de bună-voință reciprocă, cu speranța că existența Hotărîrii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 09.02.2021 nu va împiedica constientizarea autocritică și asumarea ilegalităților abordate, dar și pentru a evita un litigiu de declarare a actelor de fidejusiune, semnate de Bunciuc Ala și Bunciuc Stanislav, cu perspective clare de revizuire a hotărîrii enunțate, se propune a se lua act de conținutul normelor citate mai jos, raportîndu-le la conținutul actelor de formare a relațiilor de fidejusiune respective, fiind de observat că evident nu s-a respectat imperativul legal...". A invocat prevederile art.1663 Cod civil și prevederile Hotărîrii Guvernului nr.251/219 cu privire la constatarea consultării independente a potențialului fidejusor consumator despre efectele și riscurile contractului de fidejusiune, care cad sub incidența art.1663 Cod civil. Prin urmare susține reclamanta că nu au fost respectate rigorile prevăzute mai sus în norma din Codul civil și HG nr.251 din 24.04.2019 și a propus pîrîtei de a se lua act și a susține recunoașterea faptului revocării declarației de mai sus fără a se provoca litigii în vederea nulității actelor de fidejusiune respective.

În acest context a solicitat executorului judecătoresc Plitoc Serghei din mun. Soroca str. Independenței nr.60 despre încetarea urmăririi bunurilor familiei Bunciuc, întru executarea hotărîrii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 09.02.2021.

Totodată, pentru a nu considera creditorul prejudiciat, oferă informația obținută de secretarul Consiliul satului Horodiște, raionul Dondușeni nr.396 din 11.11.2021 pentru a fi transmisă executorului judecătoresc Plitoc Serghei pentru a urmări executarea hotărîrii Judecătoriei Edineț și anume averea debitorului Bujor Aurelia.

La 03 februarie 2022, „Banca de Finanțe și Comerț" SA a răspuns la cele mai sus precum că ținând cont de prevederile art.1663 alin.(1) și (2) Cod civil, „Banca de Finanțe și Comerț" SA înainte de a primi consimțământul domnilor Bunciuc la semnarea contractelor de fidejusiune nr.1 și nr.2 la Acceptul ofertei publice, le-a adus la cunoștință conținutul Acceptului Ofertei Publice în care erau reflectate riscurile la care s-ar fi putut expune, au cunoscut ratele lunare și termenul de rambursare creditului. La momentul eliberării creditului Banca nu a cunoscut și nu a bănuit că între debitor și fidejusori ar putea fi careva relații de încredere, care ar fi obligat Banca să solicite dovada consultării independente.

Mai mult, consideră că soții Bunciuc, potențialii fidejusori nu mai semnau acte împovărătoare pentru sine cu Banca pîrîtă, dacă erau să cunoască adevărata istorie de creditare a debitoarei Bujor Aurelia, dar și că aceasta nu are înregistrate la cadastrul bunurilor imobile pe care le deține, fapte care majorează mult prea mult riscurile unui fidejusor, aceste informații absolut fiind la îndemîna Băncii creditoare, definite de alin.(2) art.1163 CC ca și existența riscului semnificativ că

fidejusorul nu își asumă fidejusorii în mod liber, iar felul cum se justifică Banca nu poate fi apreciată legal și cu bunăcredință că potențialii fidejusori au fost informați adecvat.

Avînd în vederea răspunsul pîrîtei din 03.02.2022, Banca se manifestă cu rea-credință, interpretând impropriu prevederile legale, fiindu-i interzis prin lege să-și exercite predominant drepturile subiective în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna un alt mod, fiindu-i interzis și să obțină un avantaj din comportamentul său ilicit sau rea-credință, neglijând interesele celeilalte părți.

Și-a întemeiat acțiunea în baza art. 327, 329, 331, 333,334 Cod civil.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 decembrie 2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Bunciuc Ala împotriva „Banca de Finanțe și Comerț" SA, intervenient accesoriu Bujor Aurelia cu privire la declarare nulității contractului de fidejusiune și declarației de fidejusiune cît și încasarea cheltuielilor de judecată.

Solicitările apelantului:

La 09 ianuarie 2025, Bunciuc Ala a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 decembrie 2024 solicitînd admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă integral acțiunea, cu încasarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele apelului:

În motivarea cererii de apel, Bunciuc Ala a invocat că instanţa de fond a analizat circumstanţele cauzei fără se expune asupra tuturor argumentelor invocate, nu a dat o apreciere corectă modului de derulare a raportului juridic şi relaţiilor dintre părţile litigante, a evoluţiei acestor relaţii şi comportamentul părţilor şi a probelor care confirmă temeinicia acţiunii înaintate, fiind astfel aplicabil art. 386 alin.(l) lit. lit. b) CPC, iar circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le-a considerat constatate, nu au fost deovedite cu probe veridice şi suficiente în coroborare cu art. 386 alin.(l) lit. c) CPC.

Menționează că neexecutarea prevederii legale a art. 1663 alin.(l) Cod Civil, în contextul în care banca cunoscînd situaţia financiară a debitoarei Bujor Aurelia, şi anume neonorarea de către aceasta a obligaţiilor financiare şi lipsa bunurilor din care ar fi posibil în eventualitate de executat forţat obligaţiile asumate, prin fidejusiunea semnată, de fapt banca în mod neîndoielnic prin camuflarea unui contract de fidejusiune a transcris direct datoriile debitoarei Bujor Aurelia pe apelanta Bunciuc Ala.

Or, fidejusiunea îşi produce efectele atunci cînd este în imposibilitate debitorul principal de a onora obligaţiile, însă, în speţa dată la momentul semnării

fidejusiunii deja banca cunoştea că Bujor Aurelia este în imposibilitate de a-şi onora obligaţiile, deci practic a avut loc o cesiune şi nu fidejusiune.

Opinează apelantă că deşi instanţa de fond face trimitere la normele legale privind obligativitatea consultării independente şi la persoanele autorizate să facă asemenea consultaţii independente, aceasta cataloghează suficientă la caz, prezenţa ofertei publice oferite de S.A. „Banca de Finanţe şi Comerţ" (FinComBank S.A.), care nu este nicidecum acea consultare independentă, or la caz nu a fost a respectată obligaţia legală impusă de art. 1663 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova la momentul încheierii contractului de fidejusiune nr. 2 din 23.01.2020.

Mai susține că art. 1663 alin. (1) Cod civil, prevede în mod expres că creditorul are obligaţia de a explica potenţialului fidejusor pe lângă efectele generale ale fidejusiunii şi riscurile concrete la care se expune fidejusorul. Iar, riscurile concrete pot fi explicate doar cu referire la un contract de fidejusiune concret reieşind din informaţiile disponibile creditorului şi având în vedere situaţia financiară a debitorului, or la semnarea contractului de fidejusiune din 23.01.2020 nu au fost respectate rigorile legale, iar Banca creditoare nu a informat despre faptul că debitorul Bujor Aurelia, mai are asumate obligaţii financiare neonorate, nu are bunuri imobile sau alte bunuri, or, neinformarea apelantei despre istoria creditară a debitoarei este o informaţie estenţială pentru determinarea acceptului la încheierea fidejusiunii.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului și intervenientului accesoriu cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor.

Prin urmare, la 25 august 2025, SA „Banca de Finanțe și Comerț" a depus referință asupra cererii de apel prin care a solicitat respingerea apelului, cu menținerea hotărîrii instanței de fond.

Argumentele părții intimate vis-a-vis de apelul declarat:

Prin referința depusă, partea intimată SA „Banca de Finanțe și Comerț" a invocat Lipsa bunei credinţe a fidejusoarei Bunciuc Ala faţă de Bancă, deoarece conform Hotărîrii judecătoriei Edineţ r. Donduşeni nr. 2-1164/2020 din 09.02.2021 şi Deciziei Curţii de Apel Bălţi nr. 2a-830/21 din 07.04.2022, s-a stabilit cu certitudine că doamna Bunciuc Ala avea deja experienţa asumării fidejusiunii, aceasta fiind constituită în favoarea OCN„PrimInvestNord„ la 07.08.2019, adică mai înainte de a garanta pentru „SA „Banca de Finanţe şi Comerţ" (23.01.2020).

Mai invocă partea intimată și lipsa dovezilor de revocare a contractului în termenul prevăzut de art. 1054 Cod Civil dar şi de art. 1663 alin. (3) Cod Civil și lipsa dovezilor din partea reclamantei că Banca ar fi cunoscut sau avea motive să cunoască că fidejusorii nu şi-au asumat fidejusiunea în mod liber, şi în consecinţă

trebuia să aplice prevederile al.(2) art. 1663 Cod Civil, solicitînd consultaţia independentă.

Menționează că partea reclamantă a încearcat să influențeze instanţa prin faptul invocării urmăririi imobilului, ceea ce nu corespunde adevărului. Banca, din momentul transmiterii titlului executoriu la executare silită nu a depus nici un sechestru asupra bunurilor reclamantei, dar mai ales nu putea urmări imobilul acesteea deoarece contravinea art. 94 Cod de executare al. (1^1) care prevede că „în cazul documentelor executorii privitoare la creanţe a căror valoare nu depăşeşte 12 salarii medii pe economie, urmărirea bunurilor imobile ale debitorului poate fi făcută numai dacă acesta nu are alte bunuri urmăribile,,. Conform Hotărîrii Guvernului nr. 1033 din 21.12.2023, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2024, este de de 13700 de lei. Respectiv înmulţit la 12 este egal cu 164 400,00 lei iar hotărîrea de judecată prevede încasarea a 113 049,29 lei. Nici pînă în prezent Bunciuc Ala nu a achitat nimic din suma datoriei.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 18 decembrie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 09 ianuarie 2025 (f. d. 89-89^I), Colegiul judiciar constată că aceasta a fost declarată în termen.

Poziția părților în apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantei Bunciuc Ala, avocatul Nichitoi Iurie a susținut argumentele invocate în cererea de apel și a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă integral acțiunea.

În ședința de judecată a instanței de apel, apelanta Bunciuc Ala, intimata SA „Banca de Finanțe și Comerț” și intervenientul accesoriu Bujor Aurelia nu s-au prezentat, procedura de citare a fost respectată.

Astfel, instanța de apel consideră posibilă examinarea cauzei în apel, în lipsa participanților neprezenți. Or, potrivit art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind explicațiile reprezentantului apelantei, studiind materialele dosarului, prin prisma pertinenții și admisibilității, în raport cu argumentele invocate, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră apelul depus în termen, neîntemeiat şi care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii primei instanţe din următoarele motive.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.373 alin. alin. (l), (2), (3), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(l), (2), (3), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reține că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, ca fiind guvernat de normele Codului civil cu privire la executarea obligațiilor și contractul de fidejusiune.

Din actele cauzei este cert faptul că, la 08 februarie 2024, Bunciuc Ala a depus cerere de chemare în judecată împotriva „Băncii de Finanțe și Comerț” SA, intervenient accesoriu Bujor Aurelia solicitând declararea nulității contractului de fidejusiune nr.2 semnat la 23.01.2020 între „Banca de Finanțe și Comerț” SA în calitate de creditor și Bunciuc Ala în calitate de fidejusor consumator, declararea nulității declarației fidejusorului nr.2 semnată la 23.01.2020 de către Bunciuc ala în calitate de fidejusor consumator în folosul „Banca de Finanțe și Comerț” SA în calitate de creditor și să fie încasat din contul pîrîtului toate cheltuielile de judecată.

Judecînd pricina în fond, prima instanţă, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 decembrie 2024, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Bunciuc Ala împotriva „Banca de Finanțe și Comerț” SA, intervenient accesoriu Bujor Aurelia cu privire la declarare nulității

contractului de fidejusiune și declarației de fidejusiune cît și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.87, 90-97).

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că, la 23 ianuarie 2020, SA „Banca de Finanțe și Comerț” a acordat doamnei Bujor Aurelia suma de 100 000 (o sută mii) lei.

Astfel, tot la 23.01.2020 a fost semnată Declarația fidejusorului nr.1 de către Bunciuc Stanislav și Declarația fidejusorului nr.2 de către Bunciuc Ala, iar la 23 ianuarie 2020 a fost încheiată și semnat Acceptul nr.2020-13-18860 a ofertei publice propusă de S.A. „Fin Com Bank” cu nr.MPF 003 privind acordarea creditului Express Credit Personal și Oferta publică a „FinCom Bank”S.A. și la aceeași dată a fost semnată de către Bujor Aurelia, Bunciuc Stanislav și Bunciuc Ala Oferta publică a „Fin Com Bank” S.A. privind acordarea creditului „Express Credit Personal”/Mixt persoanelor fizice cu fidejusiunea persoanei terțe (f.d. 16-19).

Totodată s-a reținut că la data de 23.01.2020, S.A. „Fincombank” S.A. în calitate de creditor și Bunciuc Ala în calitate de fidejusor au încheiat contractul de fidejusiune nr. 2, potrivit căruia Bunciuc Ala s-a obligat față de creditor să răspundă în mod solidar cu debitorul, cu întreg patrimoniul, pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor debitorului ce rezultă din Acceptul Ofertei Publice a „FinComBank” S.A. privind acordarea creditului „Expert Credit Personal/Mixt” garantat privind fidejusiunea persoanei terțe nr. MPF_03.

La pct. 1.2 al contractului de fidejusiune nr. 2 părțile au stabilit că fidejusorul răspunde față de Creditor în limitele sumelor indicate în Acceptul ofertei, inclusiv sumele principalului, dobânzilor, comisioanelor, penalităților, amenzilor și pierderilor, suportate de către Creditor în rezultatul neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor de către debitor.

La 23 martie 2021, Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni a emis dispozitivul hotărârii prin care a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Banca de Finanțe și Comerț” împotriva lui Bujor Aurelia, Bunciuc Ala, Bunciuc Stansilav cu privire la încasarea datoriei. S-a dispus încasarea în mod solidar de la Bujor Aurelia, Bunciuc Ala, Bunciuc Stanislav în beneficiul S.A. „Banca de Finanțe și Comerț”, datoria în sumă totală de 113 049,29 lei, compusă din datoria la credit – 95 041,43 lei, datoria la dobândă – 8 744,47 lei, datoria la penalitate – 5 092,58 lei, comision – 4 170,51 lei. S-a încasat în mod solidar de la Bujor Aurelia, Bunciuc Ala și Bunciuc Stanislav în beneficiul S.A. „Banca de Finanțe și Comerț”, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii în mărime de 3 391,48 lei (f.d.21).

Prin încheierea Colegiului Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți nr. 2a829/21 din 28.09.2021 s-a restituit apelul declarat de Bunciuc Serghei, Bunciuc Alina și avocatul Chetrușca Serghei împotriva hotărârii

Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 23.03.2021, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. „Banca de Finanțe și Comerț” împotriva Bujor Aureliei, Bunciuc Alei și Bunciuc Stanislav cu privire la încasarea datoriei (f.d.40-42).

Prin încheierea Colegiului civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți nr. 2a885/21 din 21 decembrie 2021 s-a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului depus de reprezentantul apelantei Bunciuc Ala, avocatul Chetrușca Viorel și s-a restituit cererea de apel declarată de Bunciuc Ala împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 23 martie 2021, ca fiind depus tardiv (f.d.43-48).

Potrivit încheierii nr. 108-d2085/2021 din 12.07.2021 privind intentarea procedurii de executare emisă de executorul judecătoresc, Molodoi Aurica s-a intentat procedura de executare nr. 108- d2085/2021 în baza documentului executoriu nr. 2-253/2021 din 23.03.2021, emis de Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, privind încasarea sumei de 113 049,29 lei datorie, 3 391,48 lei cheltuieli de judecată de la Bunciuc Ala în contul creditorului B.C. „Fincombank” S.A..

În conformitate cu prevederile art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a pricinii.

Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar în conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

La caz, instanța de apel reține că, executarea obligației de acordare a creditului a fost executată integral de către creditor, iar debitorul nu a executat obligația de rambursare a creditului, fapt invocat și necontestat în cadrul examinării cauzei, care prin prisma prevederilor art.123 alin.(6) CPC, este degrevat de probațiune.

În motivarea constatării nulității absolute a contractului de fidejusiune nr. 2 din 23.01.2020 și declarației fidejusorului nr. 2 semnată la 23.01.2020,

reclamanta/apelantă a invocat că B.C. „Banca de Finanțe și Comerț” S.A. a încălcat dispoziția legală prevăzută de art. 1663 Cod civil.

Potrivit art. 1663 alin. (1) – (6) Cod civil, (1) Înainte de asumarea fidejusiunii, creditorul are obligaţia de a explica potenţialului fidejusor următoarele: a) efectele generale ale fidejusiunii preconizate; şi b) riscurile concrete la care se expune fidejusorul, conform informaţiilor disponibile creditorului, avînd în vedere situaţia financiară a debitorului. (2) În cazul în care creditorul cunoaşte sau are motive să cunoască faptul că, din cauza unei relaţii de încredere dintre debitor şi fidejusor, există un risc semnificativ că fidejusorul nu îşi asumă fidejusiunea în mod liber sau fiind informat adecvat, creditorul are obligaţia de a constata că fidejusorul a primit consultaţii independente. Modalităţile de a constata că fidejusorul a primit consultaţii independente se stabilesc de Guvern. (3) În cazul în care informaţiile prevăzute la alin.(1) sau, după caz, consultaţiile independente prevăzute la alin.(2) nu sînt primite de către fidejusor cu cel puţin 5 zile înainte de data semnării ofertei de fidejusiune sau a fidejusiunii, oferta poate fi revocată sau fidejusiunea anulată de către fidejusor într-un termen rezonabil după primirea informaţiilor sau a consultaţiei independente. Termenul de 5 zile se consideră rezonabil dacă din circumstanţe nu rezultă altfel. (4) Dacă, contrar dispoziţiilor alin.(1) sau (2), nu s-au acordat informaţiile sau, după caz, consultaţia independentă, oferta de fidejusiune poate fi revocată sau fidejusiunea anulată de către fidejusor în orice moment. (5) În cazul în care fidejusorul revocă oferta sau anulează fidejusiunea în temeiul alin.(1)-(4), prestaţiile primite de către părţi se restituie conform dispoziţiilor legale privind îmbogăţirea nejustificată. (6) Dispoziţiile prezentului articol nu se aplică dacă actul juridic prin care se asumă fidejusiunea este încheiat în formă autentică.

În conformitate cu prevederile art.9 alin.(1) Cod civil, Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Potrivit alin.(2) lit.a) al aceluiași articol, drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Conform art.776 a Codului civil, Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Potrivit art.774 alin.(1) Cod civil, În virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Din analiza prevederilor legale sus-indicate raportate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil reține că, între părți, raportul juridic obligațional a luat naștere în temeiul actului juridic - contractului de fidejusiune, prin care s-a asigurat executarea contractului de credit bancar de care a beneficiat Bujor Aurelia.

În conformitate cu prevederile art.1763 alin.(1) Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobînzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii.(2) Contractul de credit se încheie în scris.

Potrivit art.1767 alin.(1) Cod civil, părţile pot conveni asupra constituirii unor garanţii reale (inclusiv gaj), personale (inclusiv fidejusiune) sau a unor alte garanţii uzuale în practica bancară.

Conform art.1628 (alin.1-2) Cod civil, garanţiile personale pot fi accesorii (fidejusiunea) sau autonome.

Fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.

Reieșind din natura contractului de credit și fidejusiune, Colegiul civil remarcă că fidejusorul este ținut să execute obligațiile debitorului rezultate din contractul pentru care a asigurat personal executarea obligației. Or, în cadrul examinării cauzei s-a constatat neexecutarea obligațiilor de plată a creditului de către debitor.

În conformitate cu prevederile art.858 alin.(2) Cod civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit, iar conform art.775 al aceluiași act normativ, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.. Este nulă clauza prin care se derogă de la prevederile alin.(1).

La caz, Colegiul reține că încheierea contractului de fidejusiune nr. 2 din 23.01.2020 s-a realizat în formă scrisă, nefiind solicitată forma autentică, iar apelanta nu a prezentat probe pertinente care să confirme că nu i-au fost aduse la cunoștință efectele generale ale fidejusiunii și riscurile asumării acesteia. Dimpotrivă, din actele dosarului rezultă că, la momentul încheierii contractului, fidejusorii au semnat oferta publică, declarația de fidejusor și contractul propriu-zis, în cuprinsul cărora erau expres menționate obligațiile și consecințele fidejusiunii.

În ceea ce privește susținerea apelantei referitor la neexecutarea prevederilor art.1663 alin.(1) și (2) Cod civil, instanța de apel notează că textul normei legale instituie o obligație a creditorului de a explica efectele și riscurile fidejusiunii, dar dovada contrară revenea fidejusorului care contestă actul, conform principiului

sarcinii probei reglementat de art.118 CPC. Or, apelanta nu a adus probe apte să demonstreze lipsa explicării acestor efecte și riscuri.

De asemenea, Colegiul constată că, potrivit alin.(3)–(4) art.1663 Cod civil, sancțiunea pentru neexecutarea obligației de informare nu este nulitatea absolută a contractului, ci posibilitatea fidejusorului de a revoca oferta sau de a anula fidejusiunea într-un termen rezonabil. În cauză, apelanta a invocat revocarea declarației de fidejusiune la data de 20.01.2022, adică după aproape doi ani de la încheierea contractului, timp în care obligațiile de credit au fost deja executate parțial și debitorul principal nu și-a onorat plățile. Or, acest comportament nu poate fi calificat drept exercitarea în termen rezonabil a dreptului de revocare, ci reprezintă o încercare de eludare a răspunderii pentru obligațiile deja asumate.

În ceea ce privește argumentul apelantei potrivit căruia banca cunoștea situația financiară precară a debitorului Bujor Aurelia și, astfel, fidejusiunea a fost utilizată pentru a „transfera" direct datoriile asupra fidejusorului, Colegiul apreciază că acesta nu are suport legal. Conform dispozițiilor art.1655 Cod civil, fidejusiunea este, prin natura sa, un contract accesoriu, care se activează atunci când debitorul principal nu-și execută obligațiile. Faptul că banca avea cunoștință despre riscurile debitorului nu echivalează cu lipsa de informare sau cu un abuz de drept, atâta timp cât fidejusorul și-a exprimat consimțământul liber la momentul semnării contractului.

Cât privește invocarea Hotărârii Guvernului nr.251/2019, Colegiul reține că aceasta reglementează modalitățile de constatare a consultării independente a fidejusorului, în cazul în care există un raport de încredere între debitor și fidejusor, iar creditorul are motive să suspecteze un risc semnificativ privind asumarea liberă a obligației. În speță, apelanta nu a probat existența unui asemenea raport care să impună în mod obligatoriu constatarea consultării independente. În plus, banca a demonstrat că a pus la dispoziția fidejusorilor oferta publică și actele necesare, fapt care corespunde exigențelor legale.

În contextul celor supra-elucidate, Colegiul civil conchide netemeinicia pretenției privind revocarea semnăturii Alei Bunciuc de pe oferta de fidejusiune și contractul de fidejusiune în raport cu „Banca de Finanțe și Comerț" SA și Bujor Aurelia (debitor). Or, instanța atestă lipsa cărorva temeiuri care ar absolvi fidejusorul de răspundere solidară cu creditorul, iar natura obligației solidare, dă dreptul creditorului de a pretinde oricărui dintre debitori executarea întregii obligații.

La acest capitol, Colegiul civil reține ca fiind neîntemeiat argumentul apelantului potrivit căruia, dînsul a fost dus în eroare referitor la întinderea și efectele contractului de fidejusiune. Or, esența contractelor de credit, gaj și fidejusiune sunt reglementate de lege, iar necunoașterea legii nu absolvă partea de răspunderea asumată.

Totodată, Colegiul civil consideră important de remarcat faptul că apelantul, utilizînd calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărîrea contestată.

Prin urmare, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că prima instanţă, a dat apreciere obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Din considerentele menţionate şi avînd în vedere faptul, că hotărîrea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către apelantă sînt neîntemeiate, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menţine hotărîrea primei instanţe.

în conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E:

Se respinge cererea de apel declarată de Bunciuc Ala.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 decembrie 2024.

Decizia este definitivă şi executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Arhip Valeriu

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Ghedrovici Nicolae